

Editöre Mektup

Gelişen Türk tıp kardiyovasküler yayıncılığı

Sayın Editör,

Sayın Hocam Dr. Altan Onat'ın değerli derginizde çıkan önemli çalışmasını çok büyük bir heyecanla okuma şansına sahip oldum.^[1] Kardiyovasküler alanda 2007 yılında Türkiye kaynaklı yayınların *Web of Science*'da değerlendirmesine dayanan araştırması Türk tıp yayıncılığına yeni bir ivme sağlayacak önemli bir çalışmadır. Türkiye kaynaklı tam metinli makale sayısının bir önceki yıla (2006) göre az bir farkla yükseldiği ve çoğunluğunun erişkin kardiyolojisine ait olduğu belirtilmektedir.

Sayın Hocamın değerlendirmelerine katılarak, konu ile ilgili "daha iyimser" bir tablo ile görüşlerimi Sayın Hocam Editör Prof. Dr. Vedat Sansoy'a "Editöre mektup" şeklinde sunmuştum. Editörümüz, haklı olarak, Altan Hocamızın aynı konuyla ilgili 2008 yılına ait çalışmasını da bekleyip, daha güncel bir "Editöre mektup" yazılmasını uygun gördü. Hocamızın yeni yazısını da heyecanla bekleyip, inceleme fırsatı buldum.^[2]

Her iki makalede de kullanılan yöntem olan *Web of Science*, *Science Citation Index (Expanded)* ve ilgili kurumun diğer veritabanlarını (Current Contents-Clinical Medicine/Life Sciences, BIOSIS Previews/Reviews Reports and Meetings, vb.) da içeren internet kaynaklı bir arama motorudur. Yazılarda söz konusu yöntem kullanılarak "Türkiye" başlığı altında arama yapılmış ve ilk yazıda 2006 yılı için 19240 makaleye rastlanırken,^[1] ikinci makalede 2008 yılı için 23 505 yayına rastlanmıştır.^[2] Yapılmış olan değerlendirmelerde yalnız tam-metinli yazılar, editöryal ve derleme türündeki yayınlar "makale" olarak değerlendirilmiş ve Hocamın belirlemesiyle, kardiyovasküler tıp alanında bu ölçütlere uyan 187 makale (2007 yılı için) bulunurken, 2008 yılı için bu sayının 220'ye çıktığı belirtilmiştir. Bu sayım sonucunda yapılan oranlama ile 2006 yılı için dünya kardiyovasküler tıp yayınları içinde %0.99 olan payımız, 2007 yılında %1'e çıkmış,^[1] 2008 yılında binde 10.8 düzeyine yükselmiştir.^[2] Türkiye kaynaklı makalelerin hangi dergilerde basıldığı ayrıntılı

olarak güzel bir tabloda sunulmuş ve ilk makalede 52 olarak belirtilen dergi sayısı,^[1] yeni makalede 48 dergi olarak bildirilmiştir.^[2]

Bu çok değerli gözlemlere dayanan her iki araştırma yazısı ile ilgili olarak kanaatimca belirtilmesi gereken birkaç nokta hasıl olmuştur:

1. 2007 ve 2008 yıllarına ait kardiyovasküler tıp yayıncılığına ait makalelerden yalnızca "yabancı tıp dergi"lerinde basılmış olanlara yer verilmesi makalelerin başlıklarıyla uyumlu görünmemektedir. Yazıların başlıklarından, verilecek olan bilgilerin yalnızca "yabancı dergiler" esas alınarak verildiği anlaşılamamaktadır.

2. Yöntem olarak kullanılan "Web of Science" arama motorunda Türkiye kaynaklı yayınlar 2007 ve 2008 yılları için yalnızca yabancı dergilerde değil, aynı zamanda Türkiye kaynaklı dergilerde de mevcuttur. Şubat 2009 itibarıyla, söz konusu indekslere giren Türkiye kaynaklı 61 dergi bulunmakta, bunların listesi http://www.ulakbim.gov.tr/cabim/vt/uvvt/lisi_der-giler.uhtml web adresinde yer almaktadır. Listede bulunan tüm dergiler tıp kaynaklı olmasa da bunların çoğu Türkiye kaynaklı tıp dergileridir ve bazılarının "Web of Science" a dahil edilme yılı 2007'dir. Listede spesifik kardiyovasküler tıbbi ait yayınların olduğu dergi(ler) olduğu gibi, konu ile ilgili makaleleri de içeren "genel tıp dergileri" de vardır.

3. İlk yazıda belirtilen Tablo 2^[1] ve sonraki yazıda Tablo 3'te^[2] yer alan dergi listesinde yalnızca kardiyovasküler dalına ait branş dergileri bulunmamakta, genel tıp dergilerine de yer verilmektedir ki, genel tıp dergilerinde spesifik branşlara ait makale kabulü daha zordur. 2007 ve 2008 yıllarına ait "Web of Science" da taranan Türkiye kaynaklı "genel tıp dergileri" de vardır ve bu dergilerde kardiyovasküler bilimi ile ilgili "makale"ler de bulunmaktadır.^[3,4]

2007 ve 2008 yılı Türk tıp yayıncılığı için bir atılım yılı olmuş ve birçok değerli tıp dergisi yalnızca *Science Citation Index-Expanded*'a değil, aynı zamanda yine çok değerli indekslere girebilme başarısını göstermiştir. 2009 yılı için bu durumun daha da ilerleyebileceği kanaati ve umudunu taşıyarak, kardiyovasküler yayınlarımızın ve yayıncılı-

ğımızın 2007 yılında “göreceli” duraksamadan öte “objektif” ilerleme kaydettiğini ve 2008 yılı için de değerlendirmenin yalnızca “yayın” olarak değil de “yayıncılık” olarak yapılmasının daha olumlu olacağını düşünmekteyim.

Dr. Ahmet Akgül

Bakırköy Dr Sadi Konuk Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Kardiyovasküler Cerrahi Kliniği,
34147 Bakırköy, İstanbul.
Tel: 0212 - 414 71 80 e-posta: aakgul@hotmail.com

KAYNAKLAR

1. Onat A. Türk kardiyovasküler tıp makaleleri 2007 yılında göreceli olarak yerinde sayıyor. Türk Kardiyol Dern Arş 2008;36:51-65.
2. Onat A. Kardiyovasküler tıp makalelerimizde 2008 yılında nicelik ve nitelik artışı. Türk Kardiyol Dern Arş 2009;37:61-75.
3. Akgül A. Methicillin-resistant Staphylococcus aureus mediastinitis. Türkiye Klinikleri J Med Sci 2008;28:789.
4. Akgül A. Hormonal changes in vasculo-Behçet's disease. Türkiye Klinikleri J Med Sci 2008;28:599-600.

Yazarın yanıtı

Sayın Editör,

1988 yılından 1995 yılına kadar tıbbın bütününe, sonra da kardiyovasküler tıp alanına ilişkin Türkiye kaynaklı “üst düzey” yayınlarımızı her yıl TKD Arşivi’nde yayımlayarak aynı yöntemle değerlendirmekteyim. Değerli meslektaşına, makaleme gösterdiği ilgi için teşekkür ederim. Dr. Akgül, Türk tıp ve kardiyovasküler tıp yayıncılığının 2008 yılında bir atılım yaptığını vurgulamaktadır. Tamamen ayrı olan bu konudaki görüşüne katılıyorum ve bundan ciddi kıvanç duyuyorum. İleriye yönelik bazı gelişmelere, bunun zemin yaratabileceğini düşünüyorum. Şunu da hatırd tutmak gerekir ki, tıp yayıncılığındaki geçen yıl rastlanan “atılım” ülkemize özgü değildi; *SCI-Expanded*’in Brezilya, Tayvan, Polonya ve benzer ülkeleri de içeren politika farkından kaynaklanmaktaydı.

Fakat söz konusu gelişme, benim incelediğim “üst düzey” yayınlarımızla halen bir ilişki göstermemektedir. Çünkü, makalemin yöntem bölümünün son cümlesinde özetlendiği gibi, *Institute for Scientific Information*’in a) baskı edisyonuna giren (*SCI-Expanded*’e değil) dergilerde yer alan, b) tam metinli makale veya derleme türlerini dikkate almaktayım. Bunun gerekçesi, *SCI-Expanded*’e girse de, impakt faktörü 1’in çok altına inen dergilerdeki yayınların

bilime katkısının pek cüz’i olması ve makalemin kapsayacağı sayfa sayısına bir şekilde sınırlama getirme ihtiyacıdır.

Makalemin başlığında yalnızca “yabancı dergiler”in esas alındığının belirtilmesi gereğine gelince, bu da doğru değildir. Gerçi *SCI-Expanded*’e yeni giren ve eskiden beri yer alan dergilerimiz indeks’in “baskı edisyonuna” alınmadığından dışlanmakta ise de, bu indekse giren yabancı dergilerin yarısından fazlası da, kriterlerimle dışlanmaktadır. Buna karşılık, kardiyologlarımızın kardiyoloji alanı dışındaki dergilerde yer alan yayınlarını da kapsam altına almaktayım. Umalım ki, tıp araştırmalarımız giderek daha yüksek düzeye erişebilirse, birkaç yıl sonra değerlendirmelerimizi belki daha sıkı kriterler, daha yüksek çıta kullanarak yaparız. Zira, bir kurum veya ülkenin bilim düzeyini asıl yansıtan, alanında dünyada “top 1%” atıf (atıf alan her 100 makale arasında en çok atıf) kazanan araştırmalardır.^[1]

Dr. Altan Onat

Tel: 0212 - 351 62 17

e-posta: alt_onat@yahoo.com.tr

KAYNAKLAR

1. King DA. The scientific impact of nations: What different countries get for their research spending. Nature 2004; 430:311-6.